

המשתה

[גילי צדקיהו](#)

"גם נשתי המלכה עשתה משתה נשים בית המלכות אשר למלך אשורוש" (מגילת אסתר, א' 9)
"ותמאן המלכה נשתי לבוא בדבר המלך..." (מגילת אסתר, א' 12)
"כי יצא דבר המלכה על כל הנשים להבזות בעליהן בעיניהן באמכם המלך אשורוש אמר להביא את נשתי המלכה לפניו ולא באה" (מגילת אסתר, א' 17)

המגילה מספרת על המשתה שאחשורוש עורך, 180 ימים של ראוה בפני שריו ועבדיו. בתום ששת חודשי המשתה הזה, הוא עורך משתה לכל אנשי שושן. המשתה ההמוני נמשך 7 ימים. במקביל למשתה זה עורכת ושתי משתה לנשים.

שושן,

עשרה לחודש השביעי

שנת שלוש למלכות אחשורוש

אחושתא אחותי היקרה,

בסערת אירועי הימים האחרונים החלטתי לכתוב לך מכתב זה, אולי אם אעלה את הדברים על הנייר זה יעזור לי לארגן קצת את הסערה שמתחוללת בראשי, ברגשותיי. את אמנם רחוקה ממני עכשיו, אבל את מכירה היטב אותי, ואת החיים פה בשושן. אני מרגישה כאילו שנים עברו מאז מכתבי האחרון אליך, וזה היה בסך הכל לפני שבועיים. הכל השתנה מאז, ואני לא יודעת מאיפה להתחיל לספר לך...

יכול להיות שהשמועות על סירובה של ושתי לאחשורוש הגיעו גם אליכם... כבר שמעתי איך מעוותים את הסיפור... אני רוצה שתדעי איך היו הדברים באמת, איך אני מרגישה שפתאום בגיל 21, השתנו חיי...

במכתב האחרון שלי סיפרתי לך על משתה הנשים שיערך אצל ושתי, סיפרתי לך שבתור אשת יועץ אני מוזמנת למשתה הסגור, שיתפתי אותך בחששותיי - כל הזמן הייתי שומעת ממסיתדא דברים איומים על הנשים האחרות - כמה הן קנאיות, רכלניות, רשעיות... תמיד הוא היה נפגש למשתאות ואירועים עם גברי החצר ומשכנע אותי שלא כדאי לי ללכת לאירועים של הנשים, שנשות ההרמון מושחתות ונשות החצר איומות. תמיד האמנתי לו... איך יכולתי לדעת אחרת?

אבל מאז שאת ובעלך עזבתם את שושן הרגשתי בודדה... ואחרי השבועות הארוכים שמסיתדא היה במשתה הגברים - החלטתי שהפעם אני לא שומעת בקולו והולכת... חרף החששות.

אני מנסה לתאר את החוויה הזו במילים, אני לא יודעת איך - אולי אם אתחיל מהסוף תביני קצת את העוצמה - סופו של דבר שביומו האחרון של משתה הנשים הזה - ושתי סירבה להתייצב בפני המלך! סירובה היה במידה רבה תולדה של אירועי שבעת ימי הנשף, סירובה היה המעשה ששיקף את התובנות שרכשנו, סירובה היה הקול הפנימי של כולנו. שיאה של הסערה.

לחזור להתחלה? (תסלחי לי אחותי על הבלבול). הגעתי למשתה, הרבה נשים באולם הנשפים של ההרמון, אוכל, שתייה, פינות הסבה נעימות. למרות שושתי היתה המארחת, והיא היתה זוהרת ומקסימה כרגיל, מיד כשנכנסתי חשתי שמסמר המשתה היא מישהי אחרת... לא צעירה, לא יפה במובן הרגיל של המילה, אבל אפשר היה לראות שושתי והנשים האחרות נושאות אליה עיניים. אישה נמוכה, בשמלה בהירה פשוטה. אבל מבע עיניה, טון דיבורה, יציבת גופה - מלכה אמיתית! שמה שפעדעת, והיא לא משושן. אומרים שיש לה חצר שלה, המנוהלת על ידי הנשים החיות בה. נשים לבד, היית מאמינה?! (עכשיו ושתי בדרכה לשם... אבל על זה אספר לך בסוף).

המשתה התחיל... נשים ישבו בחבורות קטנות, נהנות מהתקרובות ומהאווירה הקסומה של אולם המשתאות המפואר. אני הרגשתי קצת לא שייכת, לא כל-כך מכירה, ולא כל כך מבינה... היתה תחושה נינוחה ונעימה, איפה המכשפות שמסיתדא הזהיר אותי מפניהן? פחדתי שזו העמדת פנים מוצלחת במיוחד... ואז פגשתי את חביבתא, את זוכרת אותה? אפילו לא ידעתי שגם בעלה יועץ למלך! וגם היא לא ידעה עלי... היא מאוד הופתעה שכבר שנתיים אני נשואה למסיתדא ועוד לא הגעתי למשתאות נשות החצר... מיד היא לקחה אותי תחת חסותה והכירה לי נשים נוספות. כך ישבנו באותו יום, מתוודעות אלה לאלה... ושתי ושפעדעת עברו בין הנוכחות, ושתי הציגה את שפעדעת בפני כולן. בשעת לילה מאוחרת, כשכולן היו נינוחות ומבוססות מעט (חוץ ממני, עדיין ישבתי קצת זקופה וחשדנית), התכנסנו כולנו בחדר המרכזי, ושפעדעת נשאה דברים...

היא פתחה ואמרה שמשתה הנשים הוא לא רק מסיבה, שזו הזדמנות שלנו לדבר זו עם זו, לחלוק מחוויותינו כנשים, להתייעץ אחת בשניה ולבחון את מציאות חיינו. היא דיברה בשקט ובעוצמה, ככל שהמשיכה לדבר גברה אי הנוחות בחדר... התחילו התלחשויות, הערות ביניים, אפילו כמה נשים קמו ויצאו. האמת? אני לא כל כך הבנתי, על מה היא מדברת? למה הן כועסות? במשך אותו לילה התחלתי קצת להבין...

כשהיא סימה לדבר, קמה סערה! היא נשארה יושבת שלווה וושתי ניסתה להרגיע את הנוכחות, הרבה נשים רצו לדבר ולהגיב, שפעדעת הציעה שנשב בקבוצות קטנות ונוכל לחלוק את רשמינו. בשיחה בקבוצה הקטנה הבנתי פחות או יותר את המחלוקת... שפעדעת טוענת שאנו הנשים יצורים אנושיים שווי ערך לגברים! נשים רבות חשבו שהתפיסה הזו מופרכת ואף מסוכנת... ואני? מה אני חושבת? בלילה הראשון עוד לא היה לי מושג... אף אחת לא הלכה לישון, למרות הכריות המפתות בחדרי ההסבה האפלוליים... היוכוחים, השיחות, הבכיות נמשכו כל הלילה. 2 נשים פרשו מהמשתה בכעס, ושתי היתה מוטרדת. אני נותרתי בבלבול. לפנות בוקר נרגעו הרוחות, נרדמנו לכמה שעות.

ששת הימים הבאים היו מוזרים ומופלאים - את זוכרת איך לפני שנים, את, אני ואחותנו האהובה שזדווג ז"ל, היינו מבלות ימים שלמים יחדיו... ישנות ומקיצות יחד, רוחצות יחד בנהר ומתייבשות עירומות יחד, צוחקות ובוכות יחד, כועסות וזוממות יחד, אוהבות ומחבקות יחד... אז לא ידענו מה היא בדידות. תמיד היה נוחם לכל כאב, הד לכל שמחה. אמא אמרה כשהתחתנתי עם מסיתדא, שעכשיו הוא יהיה הנפש התאומה שלי... אבל זה לא קרה... ואיך אפשר שיקרה? כמה הרבה איבדתי, ומה מעט מצאתי. אני חושבת שגם אימנו ידעה את האמת...

ועכשיו כמו מצאתי מענה לבדידות הזו, כאילו הוחזרה לי חווית השיתוף של הילדות-עוצמות רגשיות ומעברים חדים. אינטימיות פיזית ורגשית. פניך ופניה של שזדווג היו בפני הנשים האחרות. כולן היו אחיותיי.

ששה ימים של שיחות, כואבות, מרגשות. וידויים לא קלים, מחשבות חדשות שמוצאות ביטוי מילולי. ששה ימים של נשיות נינוחה, מסירות את התכשיטים המכבידים והשמלות העליונות משובצות האבנים, נשארות בתחתוניות הכותנה הקלילות, רוקדות, מתחבקות, מנחמות. אני עוד אשב ואכתוב ואכתוב את כל מה שלמדתי וגיליתי - דיברנו על דברים שאפילו לא ידעתי שיש מילים המתארות אותם... על הכל - על הממלכה והחצר, על המשפחה והבעלים שלנו, על ילדים, על גופינו ובריאותינו, על היחסים ביננו הנשים, על השכלה... אפילו על יחסי אישות דיברנו... דברים שגם אתך אף פעם לא העזתי להגיד. דברים שמסיתדא היה מתעלף אם הוא היה שומע אותי מבטאת. ופתאום לגלות שהקשיים שלי הם לא רק שלי, שיש שותפות להרבה מהחוויות שאני חווה... ויותר מזה - פתאום לחשוב שלא כל דבר הוא גזירת גורל, שאולי אפשר להסתכל על הדברים אחרת. שפעדעת היתה בכל - מספרת, מארגנת את מחשבותינו, שואלת שאלות המכוונות אותנו אל תובנות נוספות, מרגיעה סערה כשצריך ומעוררת סערה אחרת תחתיה.

הגיע יומו האחרון של המשתה... ישבנו כולנו יחד, מסכמות את המשתה ומשתפות זו את זו בהבנות שהתעוררו ובשינויים שיצמחו. כל אחת דיברה, כולן ישבו בדממה, נותנות לה את המקום להשמיע את קולה, לתת לו להדהד בבטחה, גם אם הוא לגמרי לא מנוסה בדיבור בציבור. אורה כמעט מכושפת.

ואז הגיעו הסריסים לקרוא לושתי! נכנסו להיכל הזה, הפרו את רגע הקסם בקריאתם הגסה - המלך רוצה להתגאות בה בפני גברי חצרו.

כולנו ישבנו קפואות, חרדות - האם כל ששת הימים הללו היו לשווא? האם אחרי כל מה שנאמר ונחוה נשוב להיות כלי המשחק בידיהם של הגברים? האם החזקה בנשים תהיה לשפחתו של החלש בגברים? דממה, חרדה, תפילה...

שפעדעת עדיין זקופה ורגועה, מישירה מבט מעודד אל ושתי.

ושתי זוקפת ראשה ובקול חזק, מעט רועד, אומרת: "אני עסוקה כעת, אמרו למלך שלא אוכל להגיע". הסריסים צחקו, לא מאמינים... כשראו שהשתיקה ממשיכה לשרור בחדר וושתי ממשיכה לשאת ראשה, פנו והלכו בהשתאות.

ישבנו, עדיין בדממה. "איפה היינו?" שאלה ושתי ברוגע (מעושה), והמתח שנצבר בחדר התפרק באחת - הרענו, צחקנו, מחינו דמעה. היא עשתה את זה! היא מצאה את הכוח שלה, הכוח שלנו. שפעדעת ניגשה אליה וחיבקה אותה חיבוק אמיץ. את האופטימיות שהתפרצה היא ניסתה למתן - זוהי תחילתה של דרך ארוכה ומורכבת, מלאת פיתולים.

שינויים אינם קורים באחת... כל מה שנוכל לחלום עליו יושג יום אחד, גם אם לא נהיה כבר בחיים, אנחנו מטפחות את הניצן שיהיה לאילן מפרותיו תאכלנה בנותינו, ובנותי בנותינו...

יקירתי, מילים אלה מגיעות אלייך, האם את יכולה לחוש במשהו מאותה החוויה? האם בהיותך כה רחוקה ממני יש בסביבתך נשים אחרות שתהיינה אחיותייך?

ושתי גורשה מהארמון, כולנו הלכנו לעזור לה לארוז ולהיפרד ממנה בדרכה אל חצרה של שפעדעת. הגברים חושבים שעכשיו הסיפור נגמר, הם לא יודעים שכאן הוא רק מתחיל.

שלך, אחותך האוהבת
רעותא